

Stuurgroep Meanderende Maas
p.a. Waterschap Aa en Maas
Postbus 5049
5201 GA 's-Hertogenbosch

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
4 december 2019	3999215	S. Magielsen	14 0412
Onderwerp			
Consultatie concept voorkeursalternatief			
Meanderende Maas			

Geachte Stuurgroep Meanderende Maas,

Hierbij reageren wij op het concept-voorkeursalternatief voor het project Meanderende Maas. Wij hechten eraan onze gemeente raad goed mee te nemen in dit project. Daarom hebben wij onze reactie afgestemd met onze gemeenteraad.

Zoals u weet, leven de ontwikkelingen rond de Maas sterk in onze gemeente vanuit meerdere perspectieven. Het verhoogde risico van waterveiligheid op grond van de nieuwe klimaatnormering geeft daaraan een nieuwe dimensie. Het grote belang en de consequenties voor onze gemeente en onze inwoners vormen ons vertrekpunt.

Er wordt hard, constructief en zorgvuldig samengewerkt door de vele betrokken partijen. Wij leveren dan ook graag onze bestuurlijke en ambtelijke inzet om samen met de andere partners dit project tot een mooi resultaat met meerwaarde voor dit unieke gebied te brengen.

Inbreng verwerkt

Vorig jaar hebben wij onze zienswijze gegeven op de notitie Kansrijke Alternatieven. Wij zien veel terug van onze inbreng. En wij constateren dat er een intensief en goed participatietraject is doorlopen. De inbreng van de omgeving is zorgvuldig meegewogen in het concept en komt herkenbaar hierin terug.

Reactie met betrekking tot de inhoud*Waardering voor het concept voorkeursalternatief*

Wij vinden dat de stap van kansrijke alternatieven naar het concept voorkeursalternatief zorgvuldig en navolgbaar is gemaakt. Het is uitgemond in een goede mix van de sterke punten van beide kansrijke alternatieven. Er ligt een plan op hoofdlijnen waar wij als gemeente heel tevreden over zijn. We begrijpen dat niet alle onderzochte maatregelen van de vorige fase haalbaar zijn. De gemaakte keuzes zijn wat ons betreft begrijpelijk. Er ligt een stevig pakket aan maatregelen en het wordt als haalbaar ingeschat binnen het geschetste tijdpad en budgettair. Het voorkeursalternatief dat nu voorligt, is een grote en mooie stap met een aansprekende basis voor verdere uitwerking. Het plan biedt veiligheid aan bewoners en bedrijven en tegelijkertijd een verrijking van het gebied voor diverse waarden zoals landschap, natuur, recreatie en toerisme, cultuurhistorie, leefomgeving, vitaliteit van de aanliggende dorpen en de economie waaronder de Osse haven. De verschillende doelen zijn in een evenwichtige balans verwerkt.

Belang van integraliteit

Wij hechten sterk aan de integraliteit en de gebiedsgerichte benadering van het project. Ook met het oog op het gewenste draagvlak voor de waterveiligheidsmaatregelen. De integrale aanpak die uit het concept blijkt, creëert grote meerwaarde voor dit unieke gebied. Daarmee wordt het rendement van de gezamenlijke inspanning geoptimaliseerd. Het is belangrijk dat deze lijn wordt vastgehouden in het verdere traject van de planuitwerking.

Voor enkele specifieke zaken vragen wij uw aandacht in het bijzonder.

Verkeer op de dijk

Wij herkennen de zorgen die onder een deel van de omwonenden leven over verkeer. Met de impuls die we aan het gebied willen geven, zal het gebied hopelijk ook meer bezoekers trekken. Dit wordt niet door iedereen als een uitdagend perspectief gezien. Er zijn zorgen geuit over mogelijke overlast en inbreuk op de rust en het woongenot. Ook is gewezen op de risico's voor de verkeersveiligheid, mede in relatie tot de ervaring dat er soms al met (te) hoge snelheden wordt gereden.

Wij zijn inmiddels een onderzoek gestart waarmee we de gevolgen van het plan voor het verkeer op de Maasdijk in beeld willen krijgen. Zijn er plekken waar knelpunten te verwachten zijn, en welke acties zijn dan nodig of voorstelbaar? Mogelijk is op onderdelen of voor specifieke plaatsen aanvullend onderzoek nodig.

Op het dijktraject tussen Macharen en het Kasteel Oijen is door aanwonenden en de dorpsraad kritisch gereageerd op het verdwijnen van de tuimeldijk en daarmee het vrijliggende wandelpad. Zij vrezen voor verkeersonveilige situaties op dit dijktraject en zien het als verlies van de recreatieve waarde. Inmiddels bent u al met hen in gesprek. Wij vragen u zich ervoor in te zetten om hierover in de planuitwerking gezamenlijk tot een passende oplossing te komen.

Rijk aan erfgoed

Het plangebied en directe omgeving kent een grote rijkdom aan erfgoed: landschap, kerken, kloosters, monumentale boerderijen, bakenbomen, bomendijk, rabattenbosjes, kasteelrestanten, vestingwerken en beschermd stadsgezichten. Wij waarderen de wijze waarop dit binnen het project een plaats heeft gekregen en is vertaald in kansen die zijn benoemd.

- Zo krijgt Megen door de natuurontwikkeling aan weerszijden weer echt een gezicht aan de Maas. En al dat moois en waardevols wordt straks nog beter ontsloten door een netwerk van struinpaden en aantrekkelijke fietsroutes.
- Ravenstein neemt in dit geheel een bijzondere plaats in. Hier doet zich een unieke kans voor om met een integraal ontwerp zowel de dijkversterking als de herkenbaarheid van de vesting vorm te geven met veel ruimtelijke kwaliteit. De inrichting met kademuur en het accentueren van de rondelen draagt fraai bij aan de beleving van Ravenstein als vestingstad in dit deel van de Zuiderwaterlinie. Er ontstaan ook kansen om de hoornwerken en halfbastions meer beleefbaar te maken. Wij pleiten ervoor de partijen die zich hiermee bezig houden actief te betrekken. Daarnaast zullen wij de samenwerking met de provincie Noord-Brabant zoeken. Met waterveiligheid en de Zuiderwaterlinie zien wij hier een gezamenlijk belang om van de casus Ravenstein een succes te maken.
- Bij Lithoijen zien wij een kans om tussen de Lithoijense Dijk en de John F Kennedybaan een deel van de voormalige stelling van Lithoijen (ook bekend als fort Luttereind) te reconstrueren. Ook deze stelling maakte deel uit van de Zuiderwaterlinie. Wij beraden ons hoe dit deel van de stelling gerealiseerd kan worden en aangehaakt kan blijven bij het project. Wij hopen op uw medewerking om de mogelijkheden voor realisatie te vergroten.

Economie

De Maas heeft voor Oss ook een significante economische betekenis als scheepvaartroute. De Osse trimodale haven vormt een belangrijke schakel tussen Rotterdam en het achterland. Een goede en veilige bevaarbaarheid van de Maas en een goede toegang tot de haven van Oss via het Burgemeester Delenkanaal zijn daarbij essentieel. De maatregel om de toegang bij de

monding van het kanaal te verbeteren is van groot belang voor de concurrentiepositie van de haven en draagt bij aan de veiligheid van de scheepvaart op de Maas.

In de volgende fase blijven wij graag in gesprek hoe het belang van de bevaarbaarheid van de Maas voor de (beroeps)scheepvaart en de bereikbaarheid van de haven van Oss gewaarborgd wordt.

De bakenbomen als karakteristieke structuur

Zoals u weet, koesteren wij – en met ons andere partijen - de structuur van bakenbomen langs de Maas. Zij spelen een belangrijke rol voor de identiteit van de bedijkte Maas. Zij dragen sterk bij aan het onderscheidende karakter van dit deel van de Maas. Wij hadden gehoopt dat er met het voorkeursalternatief ook een voorkeursscenario zou liggen hoe de structuur van de bakenbomen behouden kan blijven. Zo ver is het nog niet, maar we zien dat alle partijen de bereidheid hebben er samen uit te komen. We vertrouwen erop dat er vanuit het niveau van bedijkte Maas een goede oplossingsrichting komt waar alle partijen zich in kunnen vinden. Wij vragen u om u hiervoor optimaal in te zetten.

Agrarische belangen

Realisatie van het Natuur Netwerk Brabant in de uiterwaarden raakt de landbouw en de belangen van onze agrariërs die daar nu de grond gebruiken. Daar waar de landbouwfunctie voorsnog blijft, zien wij kansen voor vormen van ondernemend Natuur Netwerk Brabant en natuurinclusieve landbouw. Daarmee kan de kern van De Waarden en Ossekamp een grotere meerwaarde genereren. Wij vertrouwen erop dat de lijn van een open relatie met de betrokken agrariërs wordt voortgezet.

Meervoudig ruimtegebruik

Wij vragen u ook oog te hebben voor andere vormen van meervoudig ruimtegebruik. Bijvoorbeeld voor mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer, of mogelijkheden voor duurzame energie op gronden die door waterveiligheidsmaatregelen minder geschikt zijn geworden voor landbouw.

Aandacht voor duurzaamheid

Oss heeft een hoge ambitie op het vlak van duurzaamheid en de transitie naar duurzame energie. Wij zijn van mening dat duurzaamheid intrinsiek onderdeel moet zijn van alle gebiedsontwikkeling, dus ook van Meanderende Maas. De beoogde natuurontwikkeling, de zorg voor het erfgoed en de wijze waarop binnen het project met grondstoffen wordt omgegaan zijn belangrijke en sterke punten. Maar we vragen ook om scherp te zijn op

breder kansen op het gebied van duurzaamheid. Uiteraard met oog voor de waarden in het gebied. Wij vragen u daarbij bijvoorbeeld aandacht te hebben voor de uitgangspunten van circulariteit, CO2-neutrale ontwikkeling en later in het proces ook maatschappelijk verantwoord inkopen. Deze principes moeten wat ons betreft in het project worden meegenomen.

Wat betreft de opgave voor duurzame energie zien wij mogelijkheden op binnendijkse gronden die door waterveiligheidsmaatregelen minder geschikt voor landbouwkundig gebruik zijn geworden. Ook de Maas zelf kan een bron van energie zijn. We begrijpen dat het buiten de scope van het voorkeursalternatief valt, maar in de verdere of bredere doorkijk past het onderzoeken van de mogelijkheden van aquathermie. En zo zijn er wellicht nog meer kansen.

Reactie met betrekking tot het proces

Omgeving goed betrokken

Wij hebben waardering voor het proces dat is doorlopen, de intensieve participatie van de omgeving en de communicatie over het project. Met de werkplaatsen, dijktafels, inloopmomenten, informatieavonden en werkbezoeken betreft u de omgeving op een (inter)actieve en intensieve wijze. Dat wordt gezien en gewaardeerd.

Wij pleiten ervoor ook in de volgende fase van de planuitwerking de omgeving goed te blijven betrekken. Met het concreter worden van de plannen wordt het voor de bewoners en andere belanghebbenden ook spannender. Het wordt in detail duidelijk welke, soms ingrijpende, veranderingen er in hun directe woonomgeving gaan plaatsvinden.

Bezoekerscentrum

Al eerder hebben wij op allerlei plaatsen het idee geopperd om het fascinerende verhaal van de Maas en zijn dominante invloed op de omliggende gebieden door de eeuwen heen centraal te stellen in een Maasbelevingscentrum. De groeiende aandacht voor water in al zijn facetten in de context van de klimaatverandering geeft daaraan de actuele context. Het idee is op een aansprekende wijze informatie en educatie samen te brengen in een recreatief en toeristische setting. Waterschap Aa en Maas en wij als gemeente verkennen de mogelijkheden daartoe. Wij hebben hier ook over gesproken met de Provincie Brabant gelet op de rol van de Maas op de geschiedenis van Brabant.

De combinatie zou kunnen worden gelegd door het opzetten van een bezoekersmogelijkheid dat informatie geeft over het vervolg van het project Meanderende Maas tot en met de

uitvoeringsfase. Wij zelf als gemeente hebben goede ervaring opgedaan met een dergelijke opzet tijdens de aanleg van de N329.

Aandacht voor het tijdig betrekken van college en raad

Net als vorig jaar vragen wij aandacht voor het tijdig blijven betrekken van zowel ons College en onze Gemeenteraad als de bestuurlijke achterbannen van de andere partijen als er zaken spelen die daarom vragen. Wij vinden het belangrijk dat zij op de juiste momenten goed mee kunnen denken en kunnen reageren op uw stappen richting uitvoering. Om dat goed te kunnen doen is tijd nodig. Met de gegeven vergaderkalender blijkt ook deze keer de consultatieperiode krap. Wij vragen u om daar in uw planning rekening mee te houden.

Planologische borging in interprovinciale structuurvisie

De planologische borging van het voorkeursalternatief en het toekomstbeeld voor het gehele plangebied zal in de vorm van een interprovinciale structuurvisie gebeuren. De vaststellingsprocedure daarvan wordt in 2020 doorlopen.

In onze gemeente loopt het proces om te komen tot een Omgevingsvisie voor de gehele gemeente Oss. De interprovinciale structuurvisie voor de Meanderende Maas zullen wij als bouwsteen gaan gebruiken bij het opstellen van onze eigen omgevingsvisie.

Bijdrage aan het project

Wij beseffen dat naast ons gereserveerde budget extra middelen nodig zijn voor gebiedsmaatregelen. We zijn bereid in onze begrotingscyclus van volgend jaar te kijken of we daar ruimte voor kunnen vinden. Voor ons is daarbij een belangrijk uitgangspunt dat we er met alle projectpartners voor zorgen dat de gebiedsmaatregelen bekostigd gaan worden.

Wij wensen u tot slot veel succes met het vervolg van dit belangrijke en uitdagende project.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van de gemeente Oss,
mr J. van der Schoot
Wethouder Buitengebied c.a.